

Bijlage VWO
2010

tijdvak 1

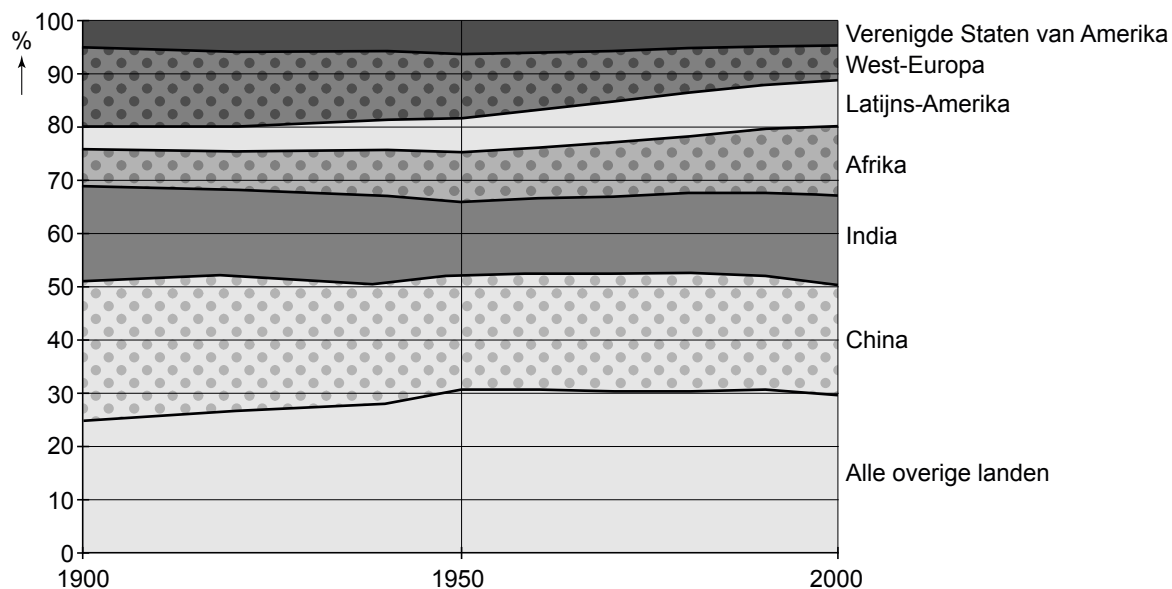
aardrijkskunde

Bronnenboekje

Opgave 1 – Demografische ontwikkelingen in Afrika

bron 1

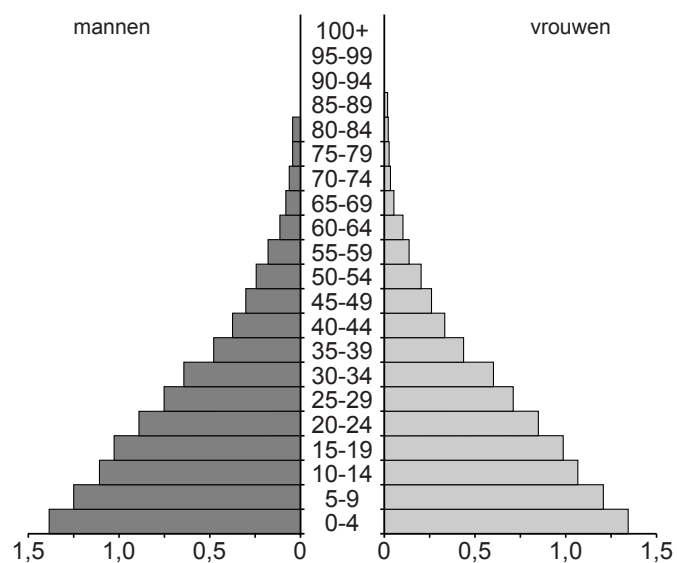
Aandeel van werelddelen of landen in de totale wereldbevolking tussen 1900 en 2000

vrij naar: <http://www.visualizingeconomics.com>

bron 2

Bevolkingsdiagram van Kameroen in 2007

vrij naar: <http://www.census.gov/ipc/www/idb/>

Opgave 2 – Anders-globalisten

bron 1

Het WSF en het WEF

Wereld Sociaal Forum (WSF)

Het WSF werd in 2000 opgericht door een groep anders-globalisten en vertegenwoordigers van Braziliaanse niet-gouvernementele organisaties. Het WSF is een jaarlijkse bijeenkomst waar een kleine honderdduizend anders-globalisten onder de slogan 'een andere wereld is mogelijk' alternatieven voor de huidige globalisering bespreken. Anders-globalisten vormen een internationale beweging van mensen die een andere vorm van globalisering willen. Milieu, armoede, mensenrechten en de macht van het bedrijfsleven zijn belangrijke thema's voor de anders-globalisten. Het WSF wil mondiale proteststrategieën ontwikkelen tegen globalisering. De eerste drie edities van het WSF vonden plaats in de thuishaven van het WSF: Porto Alegre in Brazilië. In 2004 werd het forum georganiseerd in het Indiase Mumbai. In 2005 werd besloten het forum op te splitsen in drieën en tegelijkertijd een forum te organiseren in Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

COMMITTED TO
IMPROVING THE STATE
OF THE WORLD

Wereld Economisch Forum (WEF)

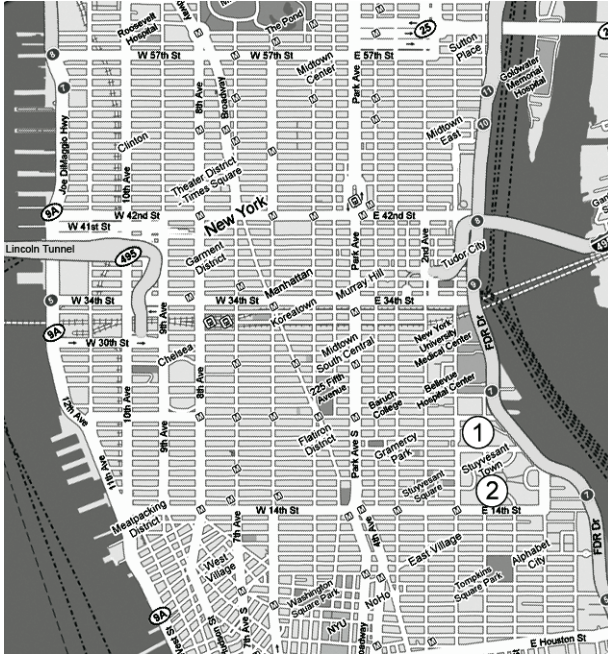
Het WEF is een jaarlijkse bijeenkomst van een selecte groep ondernemers, politici en wetenschappers die onder het motto 'ondernemen voor het mondiale publieke belang' economische en politieke kwesties bespreekt. Sinds de oprichting in 1971 wordt het WEF gehouden in het Zwitserse ski- en kuuroord Davos. In tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden, worden op het WEF niet alleen strikt economische zaken besproken. Op de editie van 2005 verdrongen de wereldleiders zich om voorstellen te doen om problemen als aids, de schuldenlast van arme landen en klimaatverandering aan te pakken.

*vrij naar: De Grote Globaliseringsgids, van aandeelhouder tot Zapatista,
E. Nieuwenhuis, 2005*

Opgave 3 – Wereldsteden in de Verenigde Staten

bron 1

Ligging van de wijken Cooper Village (1) en Stuyvesant Town (2) op Manhattan Island, New York City

vrij naar: www.mapsofworld.com/usa

bron 2

Cooper Village en Stuyvesant Town

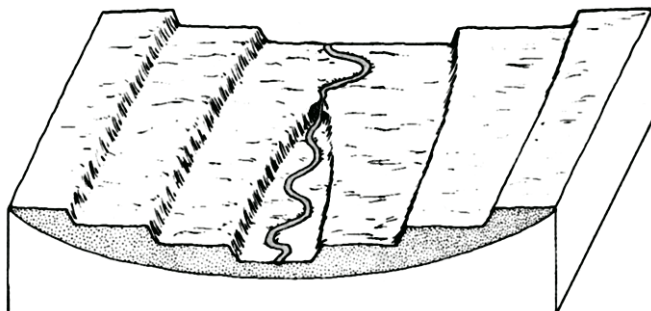
In de wijken Cooper Village en Stuyvesant Town op Manhattan Island staan woontorens, met zo'n 110 gebouwen en in totaal ruim 11.000 flats. Het gaat om een gebied tussen het financiële centrum van Downtown Manhattan en de kantoren van Midtown. De huurcontracten van de appartementen in deze wijken worden niet verlengd. De oorspronkelijk goedkope, gesubsidieerde woningen worden door particuliere projectontwikkelaars gekocht, opgeknapt en tegen marktconforme prijzen opnieuw verhuurd.

vrij naar: Van Weesep, Van Aalst & Van Melik, *Geografie*, april 2008

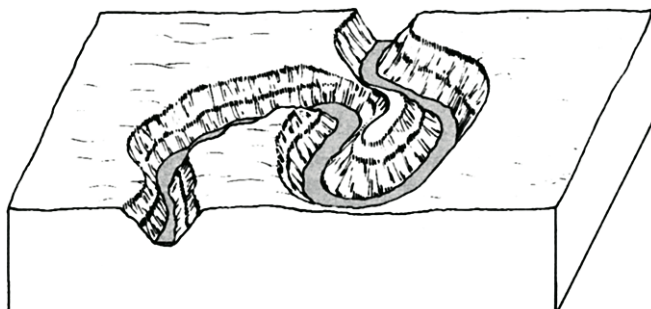
Opgave 4 – De Colorado en de Grand Canyon

Schematische weergave van verschillende manieren van insnijding

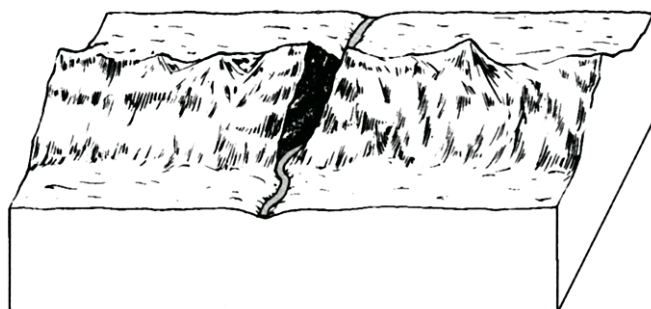
bron 1

bron 2

bron 3

vrij naar: Lambert, D. and the Diagram Group, The field guide to geology, 2007

bron 4

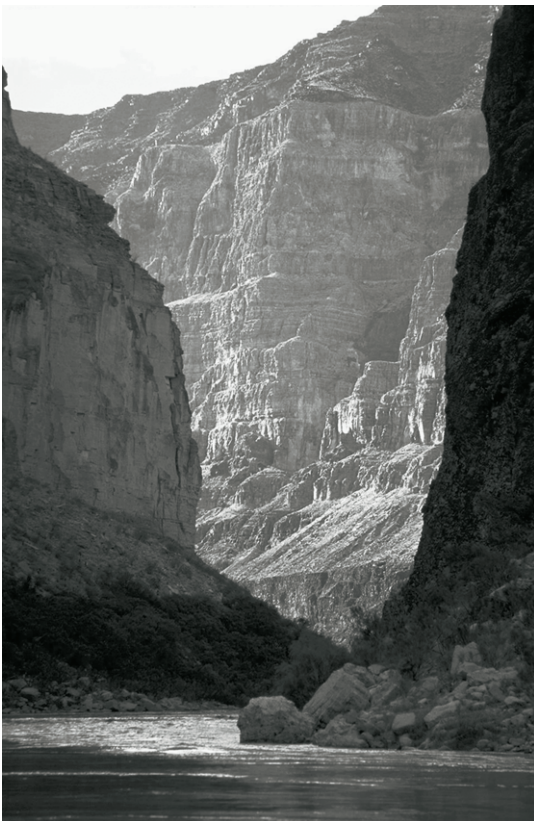
De Grand Canyon

bron: www.richard-seaman.com

bron 5

De Colorado en de Grand Canyon

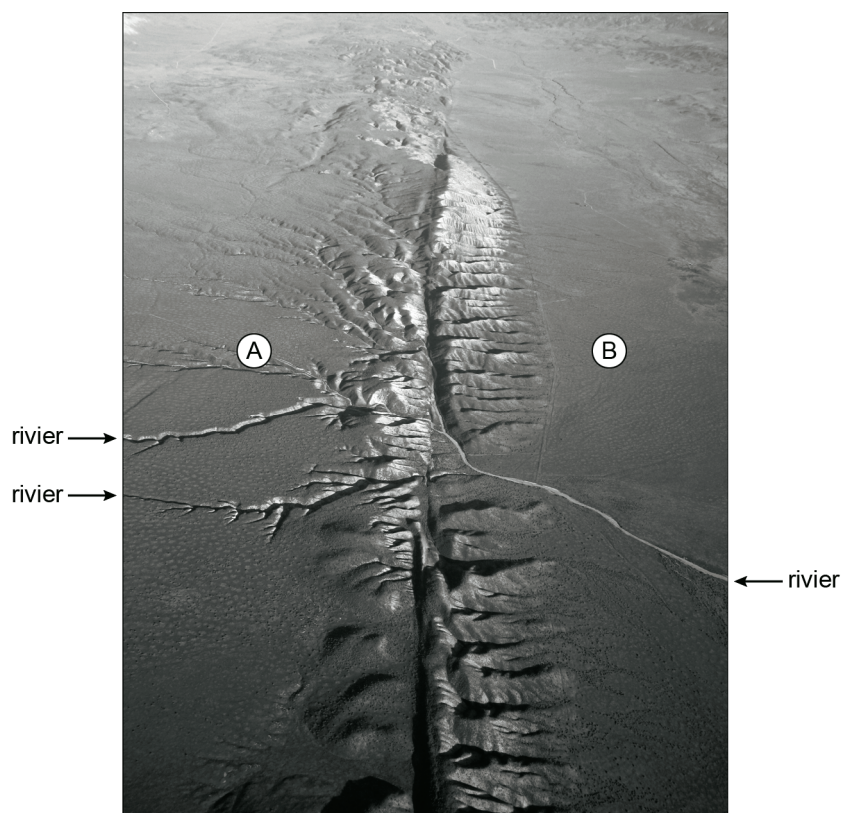

bron: www.photo.net

Opgave 5 – Aardbevingen

bron 1

Luchtopname van een deel van de San Andreasbreuk

vrij naar: <http://thulescientific.com>

bron 2a

18 oktober 1989 – SAN FRANCISCO – Een aardbeving van ongeveer 7 op de schaal van Richter heeft veel schade toegebracht aan infrastructuur en gebouwen. De beving vond plaats om 17.04 uur lokale tijd, op het moment dat veel mensen van het werk naar huis onderweg waren. Delen van de dubbeldeks Nimitz-snelweg en de Bay Bridge zijn ingestort, gebouwen zijn zwaar beschadigd en er waren aardverschuivingen. De zware aardbeving die San Francisco liet schudden, eiste negen doden en veroorzaakte honderden gewonden. Het calamiteitenplan voor San Francisco en omgeving is onmiddellijk in werking getreden.

vrij naar: <http://news.bbc.co.uk>

bron 2b

17 augustus 1999 – IZMIT – Turkije wordt om drie uur 's nachts getroffen door een 20 seconden durende aardbeving met een kracht van 7,2 op de schaal van Richter. Deze aardbeving, waarvan het epicentrum gelegen is bij Izmit, is op dat moment de krachtigste aardbeving die Turkije ooit heeft getroffen. Door de aardbeving stortten vele, weinig solide huizen in elkaar. In totaal vallen er 14.000 doden en zijn er tienduizenden gewonden waarvan sommigen pas na een paar dagen onder het puin vandaan worden gehaald.

bron: <http://www.nieuwsdossier.nl>

bron 2c

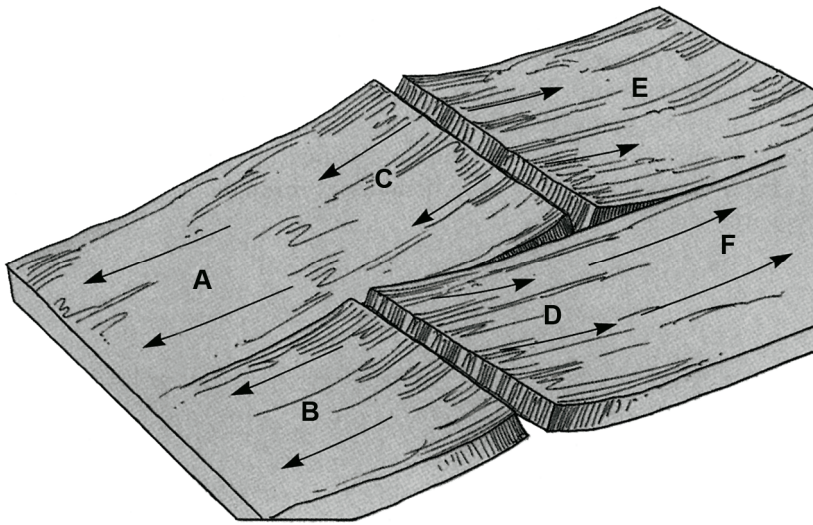
23 november 2004 – WELLINGTON – Een krachtige aardbeving van 7,2 op de schaal van Richter heeft vanochtend het Zuidereiland van Nieuw-Zeeland getroffen, zonder dat er zware schade en slachtoffers werden genoteerd. Seismologen waarschuwden al voor een serie naschokken tijdens de komende dagen.

De beving vond plaats om 09.26 uur lokale tijd, 33 kilometer onder het aardoppervlak, ongeveer 240 kilometer verwijderd van de zuidwestelijke kust. Ze werd over heel het eiland gevoeld.

bron: <http://www.standaard.be>

bron 3

Plaatbeweging in een deel van de Midden-Atlantische Rug

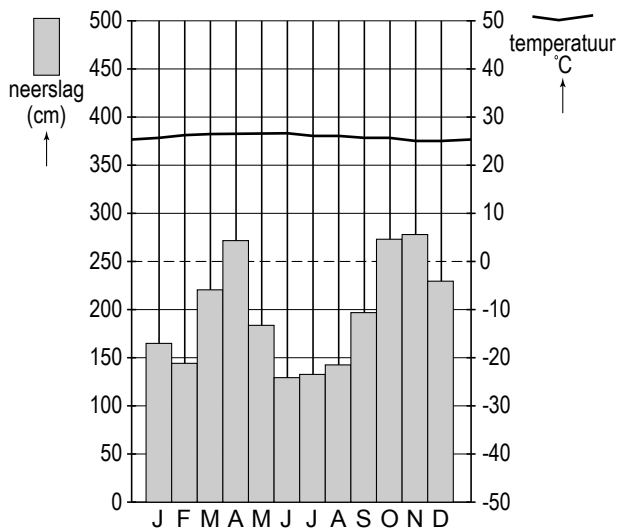

vrij naar: Christopherson, R.W., *Geosystems, an introduction to physical geography*, Upper Saddle River, New Jersey, 2006

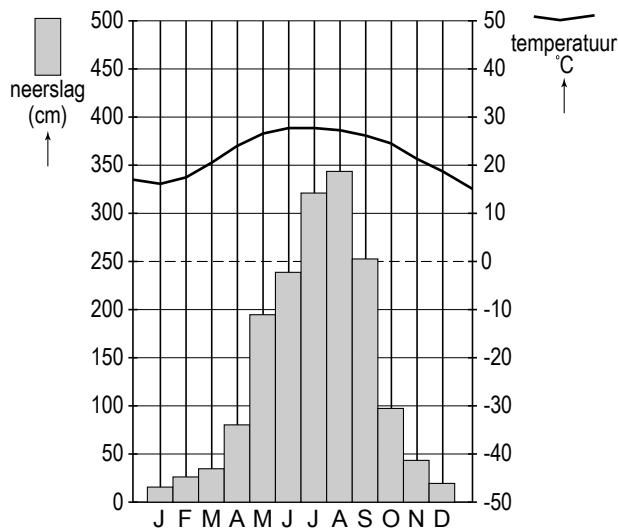
Opgave 6 – Klimaten in Zuid-Oost-Azië

bron 1: Klimaatdiagrammen van vier steden in Zuid-Oost-Azië

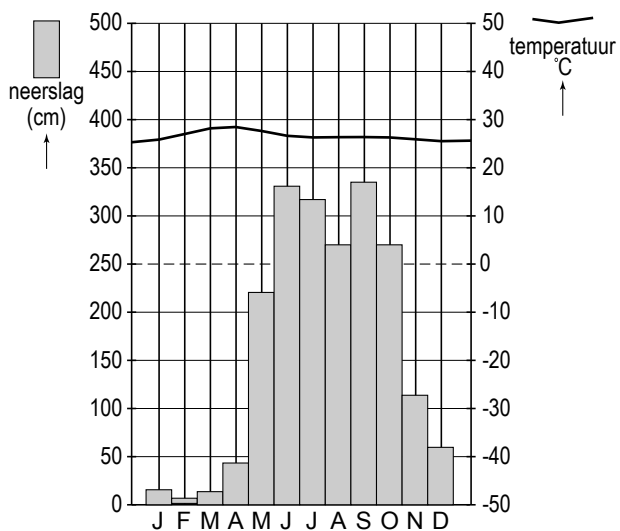
1

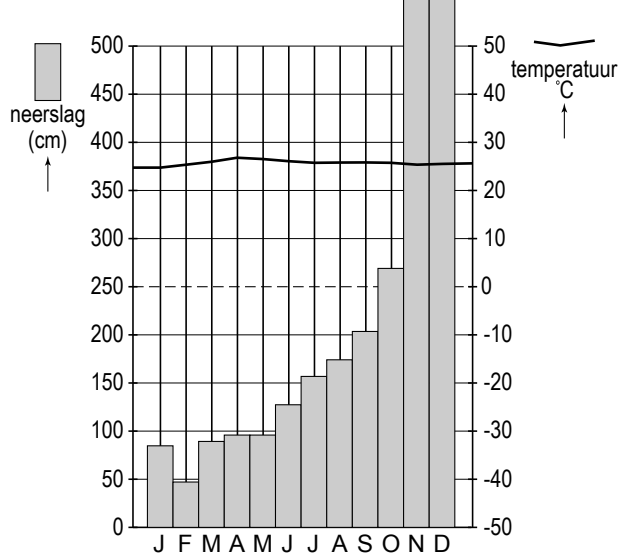
2

3

4

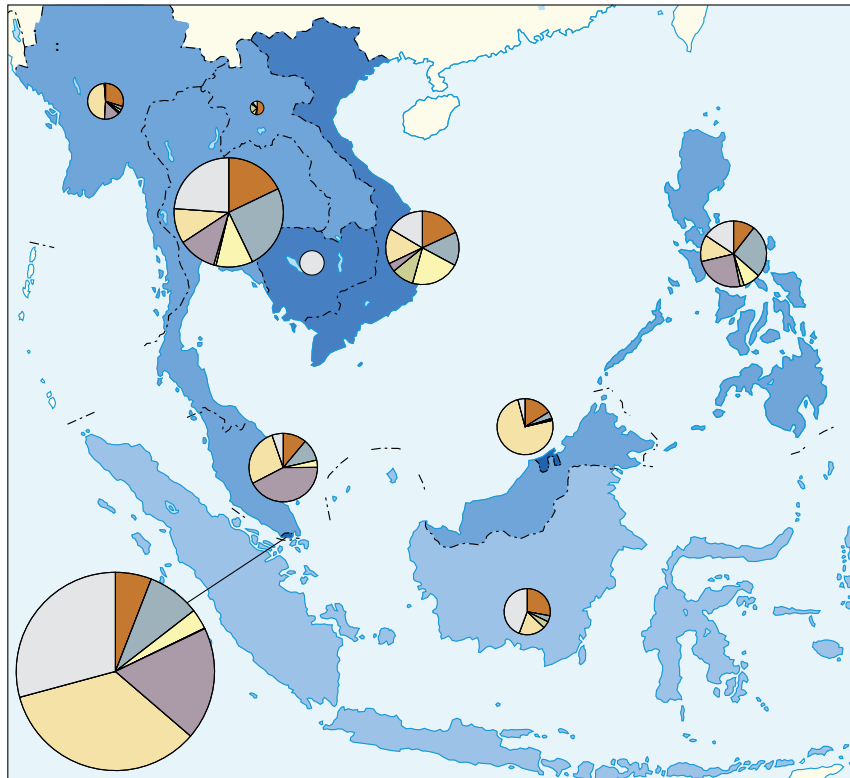

vrij naar: <http://climatediagrams.com/climate.php>

Opgave 7 – Politieke en economische ontwikkelingen in de ASEAN

bron 1

Buitenlandse investeringen in Zuid-Oost-Azië (1995-2003)

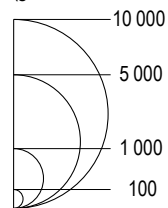

Legenda:

buitenlandse investeringen in % van het Bruto Nationaal Product (gemiddelde 1995-2003)

- minder dan 1
- 1 - 5
- 5 - 10
- 10 of meer

buitenlandse investeringen in mln euro's (gemiddelde 1995-2003)

investerende landen/regio's

- ASEAN
- Japan
- China, Taiwan, Hongkong
- Zuid-Korea
- Verenigde Staten
- Europese Unie
- Overige landen

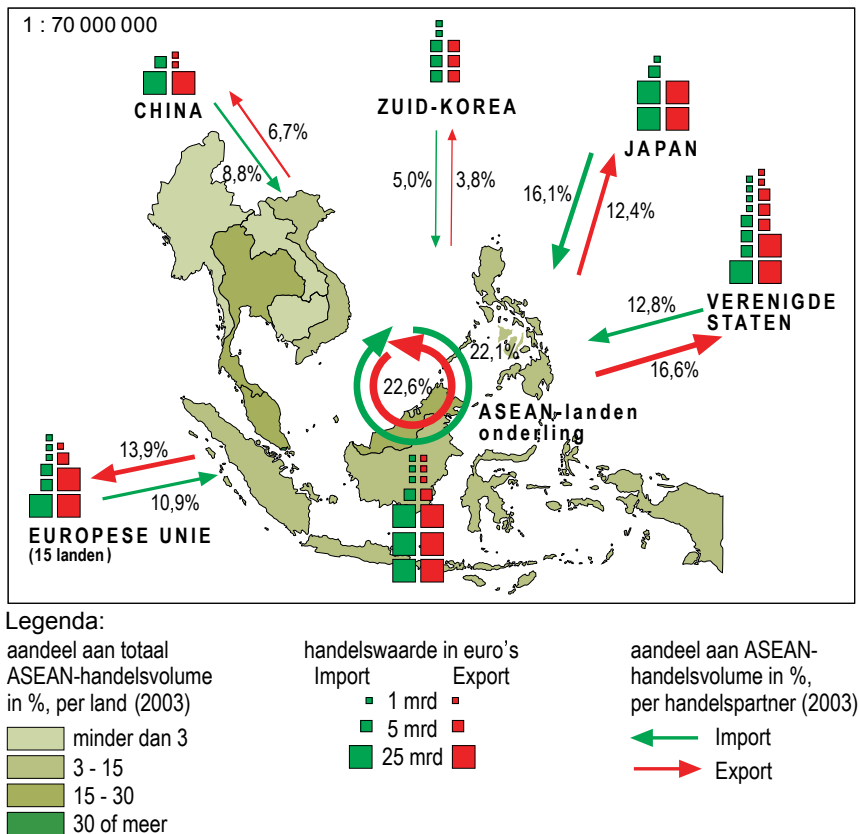
0 350 700 km

Van de investerende landen/regio's in Cambodja zijn geen gegevens bekend.

bron: De Grote Bosatlas, 53e druk, kaart 149A

bron 2

Buitenlandse en onderlinge handel van de ASEAN-landen (2003)

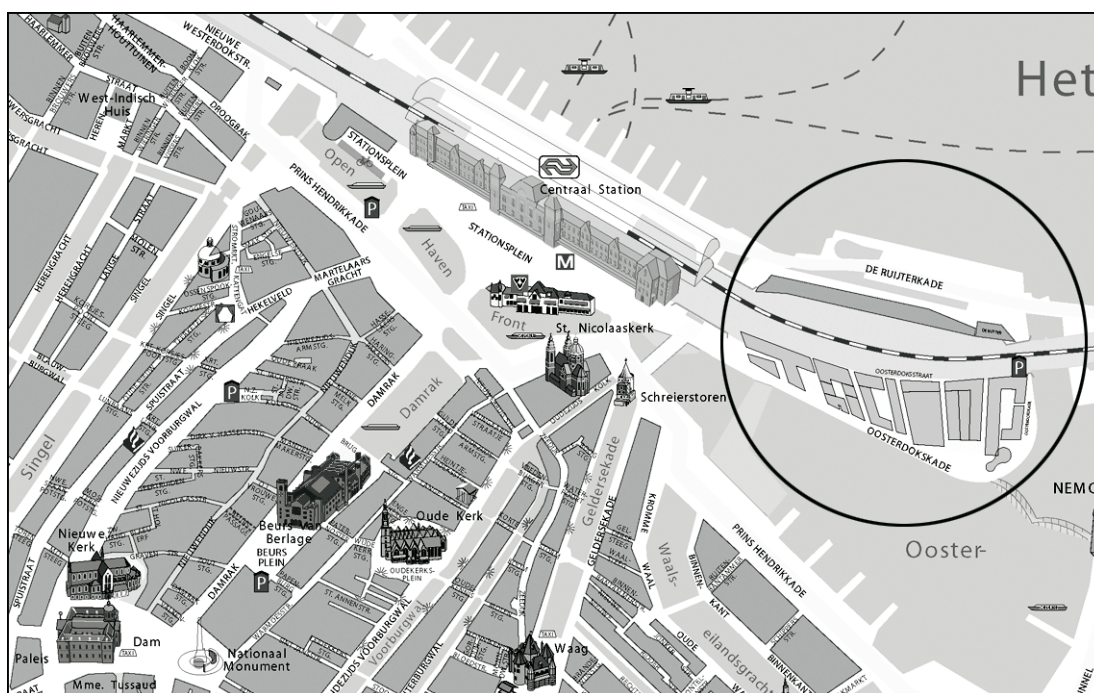

bron: De Grote Bosatlas, 53e druk, kaart 149B

Opgave 8 – Het Oosterdokseiland

bron 1

Ligging van het Oosterdokseiland in het centrum van Amsterdam

bron: www.oosterdokseiland.nl

bron 2

Het project ODE

Op het Oosterdokseiland, een voormalig haventerrein in het hart van Amsterdam, verrijst binnenkort onder de naam ODE een nieuw stuk stad. Het wordt een gebied met hoogwaardige en moderne architectuur, dat een adembenemend uitzicht biedt over de historische binnenstad en het IJ. Het 200.000 m² omvattende ODE geeft nieuw elan aan wonen, werken, verblijven en cultuur op een bijzondere plek in hartje Amsterdam.

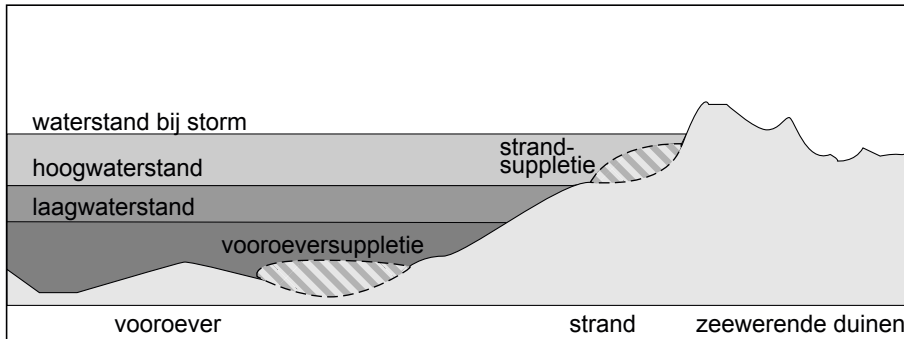
ODE is niet alleen een inspirerende vestigingslocatie voor bedrijven van nationale of internationale allure, maar ook een omgeving die zich leent voor een veelzijdig woonklimaat. Er wordt een groot aantal grootstedelijke functies toegevoegd, met een hoog serviceniveau: een internationaal hotel- en congrescentrum, een openbare bibliotheek, een conservatorium, vele winkels en - niet te vergeten - talloze horecagelegenheden.

bron: www.oosterdokseiland.nl

Opgave 9 – Kustbeheer op Texel

bron 1

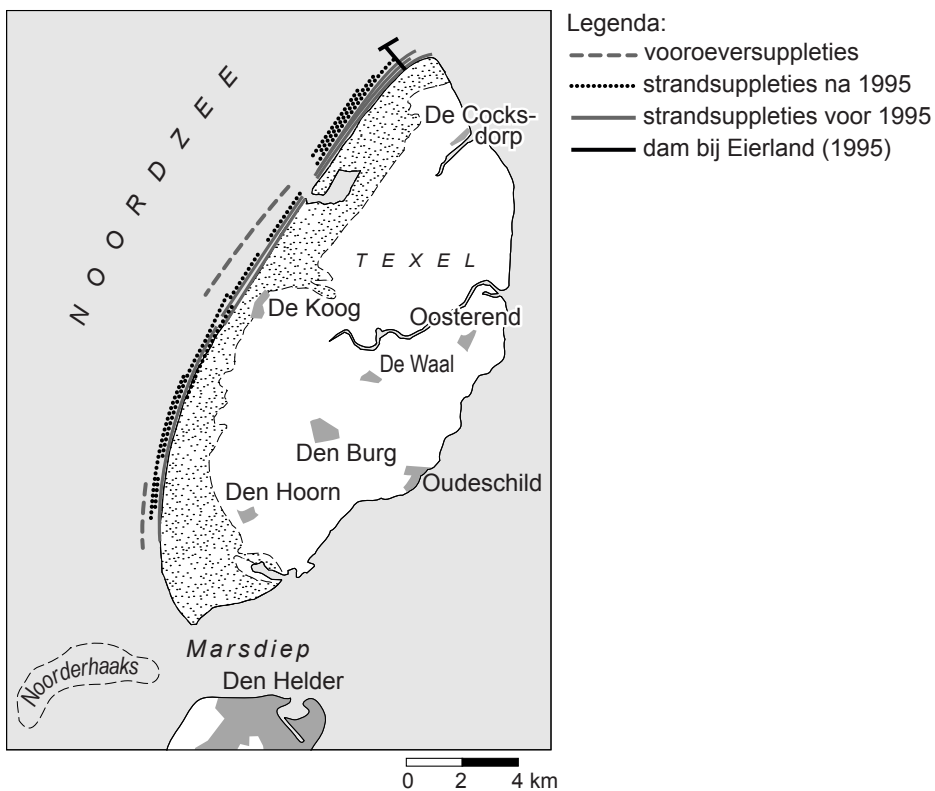
Zandsuppleties langs de kust

vrij naar: <http://www.zeeinzicht.nl>

bron 2

Maatregelen ter bescherming van de kust van Texel

vrij naar: *De Grote Bosatlas, 52e druk*

bron 3

Fragment van de topografische kaart van Texel

bron: De Grote Topografische Atlas, deel West-Nederland, schaal 1:50.000